

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ ΣΟΛΟΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΕΚ ΤΑΓΓΑΝΙΟΥ ΠΕΜΦΘΕΝ ΤΩ « ΕΣΠΕΡΩ » ΚΑΙ ΕΝ ΤΩ ΥΠ' ΑΡ. 39 ΦΥΛΛΩ ΑΥΤΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΝ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Τόσο, λοιπόν, ἐθύμωσες
καὶ τόση ἤπηρες βράσι
Γιὰ μία ἐνὸς φίλου σου
τόσο ἄθωα φράσι ;
Γι' αὐτὸ ποῦ σοῦ ἔπε δηλαδὴ,
χωρὶς καμμιὰ κακία,
Μεῖνε νὰ δῆς καὶ νὰ χαρῆς
χειμῶνα τὴν Ῥουσία ;
Γι' αὐτὸ ποῦ ἐπεθύμησε,
ποιὸς ξέρει μὲ τί πάθος,
Μὲ τί παλμὸ ἔς τὰ στήθη του,
μὲ τί ἰδέας βάθος,
Νὰ δῆ ἐμπρός του νὰ ἔρρεθοῦν
πρῶτη φορά εἰς πάλιν
Ὁ πάγος ἀπ' τὴν μιὰ μεριὰ
καὶ σὺ ἀπὸ τὴν ἄλλη ;

Νὰ ἴδῃ τὴν ἀγριόμορφη
σκοτινιασμένη πλάσι,
Τὴν πετρωμένη θάλασσα,
τὰ κρυσταλλένια δάση,
Τὸ **Στέπι** τὸ τρομαχτικὸ,
ποῦ λές κ' ἐκεῖ ὁ χάρος
Ξαπλόνει τὸ σενδόνι του
μὲ ὄλο του τὸ θάρρος,
Τοὺς λύκους πῶχουν μοναχοὶ
ἀπάνου ἔκει τὸν λόγο,
Ποῦ βασιλεύει τὸ φριχτὸ
« Φάγε με ἢ σὲ τρώγω »,
Ποῦ εἶνε ἡμέρα καὶ θαρροῖς
μεσάνυχτο σημαίνει,
Ἦ οὔτε μιὰ μύτη φιλικὴ
γύρω σου δὲν προβαίνει,
Ὅλα αὐτὰ ποῦ ἴναι μαζὶ
μιὰ ζωγραφιὰ γεμάτη,
Μαύρη σὰν Ἄδης, φοβερὴ,
φριχτὴ γιὰ κάθε μάτι,

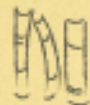
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Νὰ λάμψουν ἔξαφν' ἀπὸ φῶς
καὶ τ' ἄγριο τους νὰ χάσουν,
Νὰ κοκκινίσ' ἢ ὄψι τους
καὶ νὰ χαμογελάσουν,
Τὴν ὥρα, ποῦ ἴσ' ἀστραπή
ἢ μοῦσά σου ἢ θεία
Θὰ τὰ ἴσχιζε φωνάζοντες
«Σὰς χαιρετῶ Στοιχεῖα!» ;

Γι' αὐτὸ τὸν μαῦρο φίλο σου,
μὲ στίχους καὶ μὲ μέτρα,
Πιάνεις εὐθύς καὶ τὸν χτυπᾷς
ἴσ' ἀνὰ τὸν ἀπὸ πέτρα ;
Καὶ τ' ἀραδιάζεις ἴς τὴν χρυσή
τὴν λύρα σου γερμένως,
Ὅσα ἴσως δὲν ἄκουσε
ἴς τὸν βίον τ' ὁ καῦμένος ;
Τοῦ λέγεις πῶς λησιμόνησε
ὡς καὶ τὸ μύρωμά του
Κι' ἀρνήθηκε τ' ἀδελφία του
καὶ ὅλη τὴν γενειά του ;
Τὴν Μάννα καὶ τὸν οὐρανὸ,
τὸ φῶς καὶ τὴν ἡμέρα,
Ὅλα καὶ ὅλους καὶ αὐτὸν
τὸν τάφον τοῦ πατέρα ; ... !

Κ' ἔπειτ' ἀφοῦ τὸν στόλισες
καλὰ καλὰ, τὸν πιάνεις
Μὲ λόγια, ποῦ μὰ τὸν Θεὸ,
τρέμω μὴν τὸν τρελλάνης,
Καὶ τοῦ προτείνεις μονομιᾶς
ν' ἀφίση τὴν δουλειά του
Μὲ Σὲ, ποῦ τὸν ἐμπάτισες,
νὰ πεταχθῇ ἴδῳ κάτου,
Ἀνάμεσα ἴς ταῖς κιτριάς
νὰ φτιάσῃ μιὰ καλύβη
Καὶ μέσα κεῖ τὰ χέρια του
νὰ κάθεται νὰ τρίβῃ,
Νερὸ νὰ χύσῃ ἄφθονο
μέσα ἴς τὸ σωθικό του,
Κι' ἀέρα, μάλιστα βορριά
νὰ βάλῃ ἴς τὸ μυαλό του ;
Ἔτσι θὰ κάμῃς μάγουλο
τοῦ λέγεις βελουδένιο
Καὶ θ' ἀρμενίζῃς μὲ πανιὰ
ἴς τὸ κύμα τ' ἀσημένιο !...

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ἔ! φίλε μου, συγχώραμε·
πλὴν ὄλ' αὐτὰ μεγάλη
Βλάβη νὰ κάμουν ἡμποροῦν
ἴς τοῦ φίλου τὸ κεφάλι.
Δὲν λέγω, ἡμπορεῖ κ' ἐγὼ
καλὰ νὰ μὴν ἀρπάζω
Τὸ νόημα τῶν λόγων σου
καὶ κάπως νὰ τ' ἀλλάζω.
Ἄλλὰ τὸ κάτου τῆς γραφῆς
καὶ ἡ ὀργή σου ὅλη,
Θαῤῥῶ νὰ ἦνε ὅτι ζῆ
ἐκεῖ ποῦ ζοῦν Χαχόλοι·
Κι' ὅτι δὲν ἔρχεται ἐδῶ
ἴς τὴν φίλη του Ἑλλάδα,
Ποῦ εἶν' ὁ ἥλιος ὁ λαμπρὸς
κ' αἰώνια πρασινάδα.

Καὶ ποιὸς δὲν ἔξέρει, φίλε μου,
καὶ ποιὸς σοῦ τὸ ἀρνεῖται
Ὅτ' ἢ Ἑλλὰς κ' ἀπὸ Θεοῦς
ἡμπορεῖ νὰ κατοικεῖται ;
Ὅτ' εἶν' κομματί τ' οὐρανοῦ
ποῦ κόπηκε τὴν ὥρα
Ποῦ εἶπ' ὁ Πλάστης νὰ γενῆ
κ' ἑλληνικὴ μιὰ χώρα ;
Κι' ὅτ' εὐτυχὴς λογίζεται
κανεὶς ἴς αὐτὸ τὸ κλίμα
Ὅχι νὰ ζήσει μοναχά,
ἀλλὰ καὶ νὰ ἔβρῃ μνημα ;

Κανεὶς αὐτὰ δὲν τ' ἀναιρεῖ·
ἀλλὰ δι' αὐτὸ, ἀρνήθη
Ὁ Ἑλλῆν ποῦ στα ξένα ζῆ
τὴν γῆ ποῦ ἐγεννήθη ;
Εἶν' ἐξωμότης ; δὲν πονεῖ ;
ἔχει καρδιὰ σανίδι ;
Πατρίδα πλιὸ δὲν ἀγαπᾷ ;
Εἶνε χαμένο γίδι ; ...
Μὴ βλασφημεῖς ! τώρα κ' ἐγὼ
εἶνε καιρὸς νὰ εἶπω.
Δὲν ξέρω ποῦ πλιὸ δυνατὸ
καρδιάς θὰ εὔρης χτύπο.
Ἐδῶ, ἴπ' ἀνθίζει ἡ μυρτιά,
ἢ δάφνη, τὸ θυμάρι,
ἢ κ' εἰ ποῦ τρέχει γιὰ ψωμί
τὸ ἑλληνικὸ ποδάρι !

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Θυμῆσου μόνον τί χρωστεῖ
 ἔς τὰ ἔξω τὰ παιδιά της
 Αὐτὴ ἡ μάννα, ἔπαγαπᾶς
 τόσο τὴν ἀγκαλιά της.
 Θυμῆσου, πῶς ἦτον πτωχὴ
 καὶ πῶς θά ᾽τον σδυμμένη,
 Ἄν ὄλοι ἠθέλαμε βυζι
 ἀπ' τὴν δυστυχισμένη.
 Ἄν ὄλοι γλυκὸ ξάπλωμα
 ἠθέλαμε ἔς τὰ λημέρια,
 Κυττάζοντες τὸν οὐρανὸ
 τὸν ἥλιο καὶ τ' ἀστέρια.
 Θυμῆσου τα ὅλα αὐτὰ,
 καὶ ἔπέ μου μόνον τότε
 Ἄν ἦν οἱ ἔξω Ἑλληνας
 ἢ ὄχι πατριῶται.
 Κ' ἂν ἔπρεπε τοῦ φίλου σου
 νὰ δώσης μ' ἀσπλαγχνία
 Τὸ **Κνοδτο** ποῦ δὲν ἔφαγε
 ἀκόμη ἔς τὴν Ῥουσία.

Ἄθῆναι 14 Δεκεμβρίου 1882.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπάντησις ἀπεστάλη ἐνευθεν τῷ «Ἐσπέρω» τὴν 14 Δεκεμβρίου λ. ε. ἤτοι τὴν τετάρτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ περιέχοντος τὸ ποίημα τοῦ κυρίου Α. Παράσχου φύλλου τοῦ ῥηθέντος περιοδικοῦ.

Ὁ κύριος συντάκτης τοῦ «Ἐσπέρου» ἐθεώρησε καλὸν, χάριν ἀδελφοφροσύνης (ὡς μοὶ γράφει) πρὸς τὸν κύριον Α. Παράσχον, ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ πρῶτόν μου δίστιχον διὰ τοῦ ἐφεξῆς·

«Τόσον πολὺ ἐθύμισαι
 ὥστε νὰ μὴ ξεχάσῃς
 Ἐνός σου φίλου μιὰ ἢ δύο
 τόσο ἀθῶως φράσεις;»

Ἐπειδὴ ἡ διόρθωσις αὕτη μοὶ ἀπαρέσκει, φρονῶ δὲ ὅτι ὁ κύριος Α. Παράσχος, ποιητὴς κατ' ἐξοχὴν φιλελεύθερος, οὐδ' ὀλω; ἐννοεῖ τὴν μουσαν ὡς μεμεμένην καὶ οὐδαμῶς θὰ θεωρήσῃ προσβλητικὸν τὸν στίχον

«Καὶ τίση ἔπῃρες βράσι;»,

ἀναγκάζομαι ν' ἀναδημιουργήσω τὸ ποιημάτιόν μου, διὰ τοῦ ἰδιαιτέρου τούτου φύλλου, ὡς τοῦτο εἶχεν ἐξ ἀρχῆς.

Ἄθῆναι, 6 Ἰανουαρίου 1883.

Θ. ΣΟΛΟΜΟΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α1 55 φ1 0065

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ